

Gömrük hüquqpozmalarının qarşısının alınması, təhqiqatının aparılması və aradan qaldırılmasına dair qarşılıqlı inzibati yardım haqqında

Beynəlxalq Konvensiya

Preambula

Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının himayədarlığı altında təsis edilmiş bu Konvensiyaya Razılığa gələn Tərəflər,

Gömrük qanunvericiliyinin pozulmasının Dövlətlərin iqtisadi, ictimai və maliyyə maraqlarına və ticarətin hüquqi maraqlarına ziyan vurduğunu nəzərə alaraq,

Gömrük qanunvericiliyinin pozulmasına qarşı tədbirlərin **Gömrük** idarələri arasında əməkdaşlıq yolu ilə daha səmərəli həyata keçirilə bilməsini və bu cür əməkdaşlığın **Gömrük** Əməkdaşlıq Şurasının təsis edilməsi haqqında Konvensiyanın məqsədlərindən biri olduğunu nəzərə alaraq,

Aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Fəsil I. Təriflər

Maddə 1

Bu Konvensiyanın məqsədləri üçün:

- (a) «**Gömrük** qanunvericiliyi»—malların idxalı, ixracı və ya tranzitlə əlaqədar **Gömrük** idarələrinin həyata keçirdiyi və ya rəhbər tutduğu qanunla müəyyən olunan və ya tənzim edən müddəalardır;
- (b) «**Gömrük** hüquqpozması»—**gömrük** qanunvericiliyinin hər hansı şəkildə pozulması yaxud pozulmasına cəhd göstərilməsi;
- (c) «**Gömrük** saxtakarlığı»—şəxsin **gömrük** orqanını aldatma yolu ilə **gömrük** qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş idxal və ya ixrac rüsum və vergiləri ödəməkdən tamamilə, yaxud qismən yayınması və ya qadağalara, yaxud məhdudiyyətlərə riayət etməməsi və yaxud **gömrük** qanunvericiliyinə zidd olaraq hər hansı mənfəət əldə etməsi ilə əlaqədar **gömrük** hüquqpozmalarıdır;
- (d) «Qaçaqmalçılıq»—malların **gömrük** sərhədindən hər hansı gizli üsulla keçirilməsindən ibarət **gömrük** saxtakarlığı;
- (e) «İdxal və ya ixrac rüsum və vergiləri»—göstərilmiş xidmətlərin təxmini dəyərinə məhdudlaşdırılmış ödəniş və yığımlar istisna olmaqla, malların idxalı və ya ixracı zamanı və yaxud bunlarla əlaqədar tutulmuş **gömrük** rüsumları və bütün digər rüsum, vergi, ödəniş və ya başqa yığımlar;
- (f) «Şəxs»—kontekst başqa cür tələb etməsə, fiziki və hüquqi şəxslər;

(g) «Şura»—**Gömrük** Əməkdaşlıq Şurasının təsis edilməsi haqqında 1950-ci il dekabr ayının 15-də Brüsseldə qəbul olunmuş Konvensiya tərəfindən yaradılmış təşkilat;

(h) «Daimi Texniki Komitə»—Şuranın Daimi Texniki Komitəsi;

(i) «Ratifikasiya»—ratifikasiya, qəbul və yaxud təsdiq edilmə.

Fəsil II. Konvensiyanın əhatə dairəsi

Maddə 2

1. Bu Konvensiyaya olan Əlavələrin birini və ya bir neçəsini qəbul edən Razılığa gələn Tərəflər, bu Konvensiyanın müddəalarına uyğun olaraq, öz **gömrük** idarələrinin **gömrük** hüquqpozmalarının qarşısının alınması, təhqiqatının aparılması və aradan qaldırılması sahəsində bir-birlərinə qarşılıqlı yardım göstərəcəyi barədə razılığa gəlirlər.

2. Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** idarəsi bu maddənin 1-ci bəndində göstəriləyi kimi, həmin razılığa gələn Tərəfin həyata keçirdiyi hər hansı təhqiqat zamanı, yaxud məhkəmə və ya inzibati araşdırma ilə əlaqədar olan qarşılıqlı yardım üçün sorğu verə bilər. Əgər **Gömrük** idarəsi bu araşdırmanı özü həyata keçirmirsə, o, qarşılıqlı yardımı bu araşdırmanın aparılmasında yalnız öz səlahiyyəti çərçivəsində xahiş edə bilər. Eyni qaydada, əgər araşdırma sorğu alan idarənin ölkəsində aparılırsa, həmin idarə tələb olunan yardımı bu araşdırmanın aparılmasında öz səlahiyyəti çərçivəsində göstərir.

3. Bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş qarşılıqlı yardım başqa Razılığa gələn Tərəfin adından şəxslərin həbs edilməsi və ya rüsum, vergi, yığım, cərimə və ya digər pul məbləğlərinin qaytarılması üçün sorğuları nəzərdə tutmur.

Maddə 3

Əgər Razılığa gələn Tərəf tələb olunan yardımın onun suverenliyinə, təhlükəsizliyinə və ya digər vacib milli maraqlarına xələl gətirilməsi, yaxud hər hansı dövlət və ya özəl müəssisənin hüquqi ticarət maraqlarına zidd olduğu hesab edirsə, o, bu yardımı göstərməkdən imtina edə və yaxud, onu müəyyən şərtlər və ya tələblər yerinə yetirildikdə göstərə bilər.

Maddə 4

Əgər bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi digər Razılığa gələn Tərəfə yardım üçün sorğu edirsə və bu sorğunun özünə edildiyi təqdirdə, onu yerinə yetirmək iqtidarında deyilsə, o bu fakta sorğuda diqqət yetirməlidir. Bu sorğunun yerinə yetirilməsi sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin qərarından asılıdır.

Fəsil III. Yardımın göstərilməsinin ümumi prosedurları

Maddə 5

1. Bu Konvensiyaya uyğun olaraq verilən və ya əldə olunan hər hansı məlumat, sənədlər və ya digər informasiya:

(a) məhkəmə və ya inzibati araşdırmanın aparılması zamanı istifadə də daxil olmaqla, yalnız bu Konvensiyada göstərilmiş məqsədlər üçün və məlumat verən **gömrük** idarəsi tərəfindən qoyula biləcək məhdudiyətlərə uyğun olaraq istifadə olunacaqdır; və

(b) məlumatı alan ölkədə həmin ölkənin ərazisində eyni xarakterli məlumat, sənədlər və digər informasiyaya aid edilən məxfilik və rəsmi sirr səviyyəsində qorunacaqdır.

2. Bu cür məlumat, sənədlər və ya digər informasiya yalnız məlumat verən **gömrük** idarəsinin yazılı razılığı olduqda və həmin idarə tərəfindən qoyulmuş məhdudiyətlərə və bu maddənin 1 (b) bəndinin müddəalarına uyğun olaraq digər məqsədlər üçün istifadə oluna bilər.

Maddə 6

1. Razılığa gələn Tərəflər arasında bu Konvensiya ilə nəzərdə tutulmuş məlumatlar bilavasitə **gömrük** idarələri arasında ötürülməlidir. Razılığa gələn Tərəflərin **gömrük** idarələri bu cür məlumatların ötürülməsinə məsuliyyət daşıyan xidmətləri və ya vəzifəli şəxsləri təyin etməli və həmin xidmətlərin və ya vəzifəli şəxslərin ad və ünvanlarını Şuranın Baş Katibinə təqdim etməlidir. Baş Katib bu məlumatı digər Razılığa gələn Tərəflərə verəcəkdir.

2. Sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** idarəsi öz ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq olaraq, yardım üçün sorğunu yerinə yetirmək məqsədilə bütün zəruri tədbirləri görür.

3. Sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** idarəsi yardım üçün sorğuya mümkün qədər tez bir zamanda cavab verir.

Maddə 7

1. Yardım üçün sorğular bu Konvensiyaya uyğun, bir qayda olaraq, yazılı surətdə təqdim edilir; onlar tələb olunan məlumatları əks etməli və faydalı ola biləcək sənədlərlə müşayiət olunur.

2. Yazılı sorğular Razılığa gələn Tərəflər üçün məqbul olan dildə olmalıdır. Bu cür sorğuları müşayiət edən sənədlər, ehtiyac olduqda, hər iki tərəf üçün məqbul olan dila tərcümə olunur.

3. Razılığa gələn Tərəflər bütün hallarda yardım üçün sorğuları və müşayiət olunan sənədləri ingilis və ya fransız dilində və həmin sənədləri müşayiət edən ingilis və ya fransız dilinə edilmiş tərcüməni qəbul edir.

4. Xüsusilə təxirəsalınmaz hallarda, yardım üçün sorğular yazılı surətdə edilmədiyi təqdirdə, sorğu alan Razılığa gələn Tərəf yazılı surətdə təsdiqi tələb edə bilər.

Maddə 8

Bu Konvensiyaya uyğun olaraq, ekspert və ya şahidlərə çəkilmiş bütün xərcləri sorğu edən Razılığa gələn Tərəf öz üzərinə götürür. Razılığa gələn Tərəflər bu Konvensiyanın

həyata keçirilməsində çəkilmiş başqa xərclərin geri qaytarılmasına dair bütün iddialardan imtina edir.

Fəsil IV. Müxtəlif müddəalar

Maddə 9

Bu Konvensiyanın əsas məqsədlərinin həyata keçirilməsinə kömək etmək məqsədilə Şura və Razılığa gələn Tərəflərin gömrük idarələri Gömrük hüquqpozmalarının qarşısının alınması, təhqiqatının aparılması və aradan qaldırılması üçün məsul olan xidmətləri arasında şəxsi və bilvasitə əlaqələrin saxlanmasını təmin edir.

Maddə 10

Bu Konvensiyanın məqsədləri üçün Razılığa gələn Tərəfin qəbul etdiyi hər hansı bir Əlavə, yaxud Əlavələr bu Konvensiyanın ayrılmaz tərkib hissəsidir və həmin Razılığa gələn Tərəfə münasibətdə Konvensiyaya edilən hər bir istinada bu cür Əlavəyə, yaxud Əlavələrə edilən istinad da daxil olur.

Maddə 11

Bu Konvensiyanın müddəaları müəyyən Razılığa gələn Tərəflərin göstərdiyi və ya gələcəkdə göstərilə biləcək daha böyük qarşılıqlı yardıma mane olmur.

Fəsil V. Şuranın və Daimi Texniki Komitənin rolu

Maddə 12

1. Bu Konvensiyanın müddəalarına uyğun olaraq Şura Konvensiyanın tətbiqi və inkişaf etdirilməsində məsuldur.

2. Daimi Texniki Komitə bu məqsədlərlə Şuranın səlahiyyətli altında və Şura tərəfindən verilmiş hər hansı göstərişlərə uyğun olaraq aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirir:

(a) lazım bildikdə bu Konvensiyaya düzəlişlərə dair təklifləri Şuraya təqdim etmək;

(b) Konvensiyanın müddəalarının şərhinə dair rəylər təqdim etmək;

(s) narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı tədbirlər və incəsənət əsərlərinin, əntiq əşyaların və digər mədəni mülkiyyətin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı tədbirlər sahəsində digər beynəlxalq təşkilatlarla, xüsusilə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının səlahiyyətli orqanları, BMT-nin təhsil, elm və mədəniyyət məsələləri üzrə təşkilatı (UNESCO) və Beynəlxalq Kriminal Polis Təşkilatı / İnterpol ilə əlaqə saxlamaq;

(d) Konvensiyanın ümumi məqsədlərinin həyata keçirilməsinə kömək etmək, xüsusilə də, gömrük hüquqpozmalarının qarşısının alınması, təhqiqatının aparılması və aradan qaldırılmasını sadələşdirmək üçün yeni metod və prosedurların tədqiq edilməsi, iclasların çağırılması və s. məqsədlə tədbir görmək;

(e) Konvensiyanın müddəaları ilə əlaqədar Şura tərəfindən təyin oluna biləcək vəzifələri yerinə yetirmək.

Maddə 13

Şurada və Daimi Texniki Komitədə səsvermə məqsədləri üçün hər bir Əlavə ayrıca Konvensiya kimi nəzərə alınacaqdır.

Fəsil VI. Yekun müddəalar

Maddə 14

İki yaxud daha artıq Razılığa gələn Tərəf arasında bu Konvensiyanın şərhı və ya tətbiqi ilə bağlı hər hansı bir mübahisə onlar arasında danışıqlar yolu ilə həll olunacaqdır.

Maddə 15

1. Şuranın üzvü olan hər hansı Dövlət və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının üzvü olan hər hansı dövlət, yaxud bu təşkilatın ixtisaslaşdırılmış agentlikləri

- a) Konvensiyanı ratifikasiya haqqında qeyd-şərtsiz imzalamaqla;
- b) Ratifikasiya haqqında qeyd-şərtlə Konvensiya imzalandıqdan sonra ratifikasiya sənədini saxlamaq üçün təqdim etməklə; və ya
- s) Konvensiyaya qoşulmaqla bu Konvensiyanın* Razılığa gələn Tərəfi ola bilər.

2. Bu Konvensiya bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş Dövlətlər tərəfindən Şuranın Brüsseldəki Qərargahında 1978-ci il 30 iyun tarixinədək imzalanmaq üçün açıqdır. Həmin vaxtdan etibarən Konvensiya onların qoşulması üçün açıq olacaqdır.

3. Ən azı bir Əlavə qəbul etməyin vacib olduğunu nəzərə alaraq, bu Konvensiyanın imzalanması, ratifikasiya edilməsi, yaxud ona qoşulma zamanı bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş hər bir Dövlət qəbul etdiyi Əlavəni, yaxud Əlavələri qeyd etməlidir. Dövlət bir və ya bir neçə Əlavələrin sonradan qəbul edilməsi barədə Şuranın Baş katibinə xəbər verə bilər.

4. Ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədlər Şuranın Baş Katibinə saxlanmaq üçün təqdim edilir.

5. **Gömrük** və ya iqtisadi ittifaqlar öz Üzv Dövlətlərilə birlikdə, yaxud öz Üzv Dövlətlərinin bu Konvensiyaya Razılığa gələn Tərəflər olduqdan sonra, bu maddənin 1, 2 və 3-cü bəndlərinin müddəalarına uyğun olaraq, həmçinin bu Konvensiyanın Razılığa gələn tərəfləri ola bilərlər. Lakin bu cür ittifaqlar səs vermək hüququna malik olmayacaqlar.

Maddə 16

1. Bu Konvensiya 15-ci maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş Dövlətlərdən beşi onu ratifikasiya haqqında qeyd-şərtsiz imzalamasından, yaxud ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədləri saxlanmaq üçün təqdim etməsindən üç ay sonra qüvvəyə minir.

2. Bu Konvensiyanı beş Dövlətin ratifikasiya haqqında qeyd-şərtsiz imzalamasından, yaxud ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədlərini saxlanmaq üçün təqdim etməsindən sonra bu Konvensiyanı ratifikasiya haqqında qeyd-şərtsiz imzalayan, ratifikasiya edən və ya ona qoşulan hər hansı Razılığa gələn Tərəfə münasibətdə bu Konvensiya həmin Razılığa gələn Tərəfin ratifikasiya haqqında qeyd-şərtsiz imzalamasından, yaxud ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədini saxlamaq üçün təqdim etməsindən üç ay sonra qüvvəyə minir.

3. Bu Konvensiyaya olan hər bir Əlavə iki Dövlətin həmin Əlavəni qəbul etməsindən üç ay sonra qüvvəyə minir. İki Dövlətin qəbul etdiyi əlavəni sonradan qəbul edən hər hansı Razılığa gələn Tərəf üçün həmin Əlavə adı çəkilən Razılığa gələn Tərəfin qəbul etməsini bildirməsindən üç ay sonra qüvvəyə minir. Lakin Razılığa gələn Tərəf üçün heç bir Əlavə Konvensiyanın həmin Razılığa gələn Tərəf üçün qüvvəyə minməsindən əvvəl qüvvəyə minməyəcəkdir.

Maddə 17

1. Hər hansı bir Dövlət, bu Konvensiyanı ratifikasiya haqqında qeyri-şərtsiz imzaladığı, yaxud ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədlərini saxlamaq üçün təqdim etdiyi zamanda, yaxud ondan sonra istənilən vaxt beynəlxalq münasibətlərə cavab verən ərazilərin hamısına və ya müəyyən bir hissəsinə bu Konvensiyanın yayıldığı barədə Şuranın Baş Katibinə təqdim etdiyi bildirişlə bəyan edə bilər. Belə bildiriş Şuranın Baş Katibi tərəfindən alındıqdan üç ay sonra qüvvəyə minir. Lakin, Konvensiya həmin Dövlət üçün qüvvəyə minənə qədər Konvensiya bildirişdə qeyd olunan ərazilərə tətbiq olunmur.

2. Beynəlxalq münasibətlərə cavab verən hər hansı bir əraziyə bu Konvensiyanın yayıldığı barədə bu Maddənin 1-ci bəndinə uyğun bildiriş göndərən hər hansı bir Dövlət, bu Konvensiyanın 19-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş proseduraya uyğun olaraq, Konvensiyanın həmin əraziyə daha tətbiq olunmayacağı barədə Şuranın Baş Katibinə bildirə bilər.

Maddə 18*

Hər bir Razılığa gələn Tərəf o zaman Konvensiya və ya Əlavələrə qoşulmuş, yaxud onun bütün müddəalarını qəbul etmiş hesab olunur ki, Konvensiyaya qoşulan və ya bir Əlavəni ayrıca qəbul edən zaman, yaxud ondan sonra istənilən vaxt, o, Şuranın Baş Katibinə qoşulmaq iqtidarında olmadığı müddəalara dair hər hansı şərtlər barədə bildirmiş olsun. O, şərtlər irəli sürdüyü müddəaları müntəzəm olaraq nəzərdən keçirməyi öhdəsinə götürür və şərtləri geriye götürdüyü təqdirdə Şuranın Baş Katibinə bildiriş verir.

Maddə 19

1. Bu Konvensiyanın müddəti qeyri-məhduddur, lakin, hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf bu Konvensiyanın 16-cı maddəsinə uyğun olaraq, onun qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, istənilən vaxt onu denonsasiya edə bilər.

2. Denonsasiya yazılı şəkildə Şuranın Baş Katibinə saxlanmaq üçün təqdim ediləcək sənədlə bildirilir.

3. Denonsasiya Şuranın Baş Katibi tərəfindən denonsasiya haqqında sənədi aldıqdan altı ay sonra qüvvəyə minir.

4. Bu maddənin 2-ci və 3-cü bəndlərinin müddəaları bu Konvensiyaya olan Əlavələrə də tətbiq edilir və hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf bu Konvensiyanın 16-cı maddəsinə uyğun olaraq, Əlavələrin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra istənilən vaxt qəbul etdiyi bir və ya bir neçə Əlavədən imtina etməsi hüququna malikdir. Qəbul etdiyi bütün Əlavələrdən imtina edən hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf Konvensiyanı denonsasiya etmiş hesab olunur.

5. Konvensiya denonsasiya edən, yaxud qəbul etdiyi bir və ya bir neçə Əlavədən imtina edən hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf Konvensiyaya uyğun olaraq əldə edilmiş hər hansı məlumat, sənədlər və ya digər informasiyanın onda qaldığı müddət ərzində bu Konvensiyanın 5-ci maddəsinin müddəalarını yerinə yetirir.

Maddə 20

1. Şura bu Konvensiyaya düzəlişlər tövsiyə edə bilər.

2. Tövsiyə olunmuş hər hansı bir düzəlişin mətni Şuranın Baş Katibi tərəfindən bu Konvensiyaya bütün Razılığa gələn Tərəflərə, Konvensiyanı imzalamış digər Dövlətlərə və Şuranın bu Konvensiyaya Razılığa gələn Tərəflər olmayan Üzv Dövlətlərinə göndərilir.

3. Əvvəlki bəndə uyğun olaraq göndərilən təklif olunmuş hər hansı düzəliş bütün Razılığa gələn Tərəflərə münasibətdə təklif olunmuş düzəlişin göndərilməsi tarixindən iki il müddət ərzində Razılığa gələn Tərəf olan Dövlət tərəfindən Şuranın Baş Katibinə təklif olunmuş düzəlişlə bağlı heç bir etiraz bildirilmədikdə, bu müddət bitdikdən üç ay sonra qüvvəyə minir.

4. Əgər bu maddənin 3-cü bəndində müəyyən olunmuş iki il müddətin bitməsinə qədər Razılığa gələn Tərəf olan Dövlət tərəfindən Şuranın Baş Katibinə təklif olunmuş düzəlişlə bağlı etiraz irəli sürülsə, düzəliş qəbul edilməmiş hesab olunur və heç bir qüvvəyə malik olmur.

Maddə 21

1. Bu Konvensiyanı ratifikasiya edən və ya ona qoşulan hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf ratifikasiya və ya qoşulma haqqında sənədini saxlamaq üçün təqdim etdiyi tarixdə qüvvəyə minmiş hər hansı düzəlişləri qəbul etmiş hesab olunur.

2. Bu və ya digər Əlavəni qəbul etmiş hər hansı bir Razılığa gələn Tərəf Əlavənin qəbul edilməsi barədə Şuranın Baş Katibinə bildiriş verdiyi tarixdə qüvvəyə minmiş həmin Əlavəyə hər hansı bir düzəliş qəbul edilmiş hesab olunur.

Maddə 22

Şuranın Baş Katibi bu Konvensiyanın Razılığa gələn Tərəfləri, Konvensiyanı imzalamış digər Dövlətləri, Şuranın bu Konvensiyaya Razılığa gələn Tərəf olmayan Üzv Dövlətləri və Birləşmiş Millətlər təşkilatının Baş Katibi aşağıdakılar barədə bildiriş verir:

a) bu Konvensiyanın 15-ci maddəsinə uyğun olaraq imzalanmalar, ratifikasiyalar, qoşulmalar və bildirişlər;

b) 16-cı maddəyə uyğun olaraq bu Konvensiyanın və Əlavələrin hər birinin qüvvəyə mindiyi tarix;

- s) 17-ci maddəyə uyğun olaraq alınmış bildiriş;
- d) 19-cu maddədə nəzərdə tutulmuş denonsasiya;
- e) 20-ci maddəyə uyğun olaraq qəbul edilmiş hesab olunan hər hansı düzəliş və onun qüvvəyə mindiyi tarix.

Maddə 23

Bu Konvensiya qüvvəyə mindikdən sonra Birləşmiş Millətlər təşkilatının Nizamnaməsinin 102-ci maddəsinə uyğun olaraq, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Katibliyində qeydə alınır.

Aşağıda imza edənlər lazımi qaydada səlahiyyət almış, bunları təsdiq edərək bu Konvensiyanı imzalamışlar.

Doqquz iyun min doqquz yüz yetmiş yeddinci il tarixdə Nayrobidə ingilis və fransız dillərində hər iki mətn eyni qüvvəyə malik olmaqla hazırlanmış vahid orijinal nüsxədə Şuranın Baş Katibinə saxlanmaq üçün təqdim ediləcəkdir. Şuranın Baş Katibi bu Konvensiyanın 15-ci maddəsinin 1-ci bəndində göstərilmiş bütün Dövlətlərə təsdiq edilmiş surətləri göndərəcəkdir.

** 27 iyul 1989-cu il tarixdə qüvvəyə minmiş Protokoldakı düzəlişlərilə*

** Düzəlişlərlə 20-ci maddədə nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş proseduraya müvafiq olaraq, 7 oktyabr 1995-ci il tarixdə qüvvəyə minmişdir.*

Əlavə I

Öz təşəbbüsü əsasında Gömrük İdarəsi tərəfindən yardım

1. Bir Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsi, öz təşəbbüsü əsasında, öz normal fəaliyyəti dövründə meydana çıxan və digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində ciddi Gömrük hüquqpozmasının törədilməsinə ehtimal etməyə əsas verən hər hansı mühüm xarakterli məlumatı digər Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsinə verir. Veriləcək məlumat, xüsusən şəxslərin, malların və nəqliyyat vasitələrinin keçirilməsinə aid olmalıdır.
 2. Münasib hesab olunduqda, bir Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsi, öz təşəbbüsü əsasında, I bənddə göstərilən informasiyaya kömək məqsədilə sənədləri, hesabatları, şahidlik ifadələrini və ya təsdiq olunmuş surətləri digər Razılığa gələn Tərəfin Gömrük idarəsinə verir.
 3. Bir Razılığa gələn Tərəfin birinin Gömrük İdarəsi, öz təşəbbüsü əsasında, birbaşa marağı olan digər Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsinə gömrük hüquqpozmalarında maddi yardım sayıla bilən və xüsusən bu hüquqpozmaların törədilməsinin yeni metod və vasitələri ilə bağlı istənilən məlumatı verir.
-

İdxal və ya ixrac rüsum və vergilərinin təyin edilməsində sorğu əsasında yardım

1. Öz ölkəsində hər hansı bir ciddi Gömrük hüquqpozmasının törədilməsinə ehtimal etməyə əsas olduqda, Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsinin sorğusu ilə, sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsi idxal və ixrac rüsum və vergilərinin düzgün təyin edilməsinə kömək edə biləcək bütün mümkün olan məlumatı verir.

2. Razılığa gələn Tərəf o zaman öz öhdəliklərini yerinə yetirmiş hesab olunur ki, o, məsələn, sorğuya müvafiq cavab olaraq aşağıdakı mövcud olan məlumat və sənədləri verir:

(a) gömrük məqsədləri üçün malların dəyərində dair: ixrac və ya idxal ölkəsinin gömrük orqanlarına təqdim olunmuş kommersial fakturalar və ya şərait tələb etdikdə, gömrük orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş və ya edilməmiş surətləri; cari ixrac və idxal qiymətlərini göstərən sənədlər; malların ixrac və ya idxal zamanı edilmiş dəyər bəyannaməsinin surəti; ixrac və ya idxal ölkəsində çap olunmuş ticari kataloqlar, qiymət siyahıları və s.

(b) malların tarif təsnifatına dair: malların tarif təsnifatını müəyyən etmək üçün laboratoriya xidmətləri tərəfindən aparılan təhlillər; ixrac və ya idxal zamanı bəyan edilən tarifin təsviri.

(s) malların mənşə ölkəsinə dair: tələb olunduğu halda, ixrac zamanı bəyan edilən mənşə bəyannaməsi; ixrac ölkəsində malların Gömrük Statusu (gömrük tranziti, gömrük anbarı, müvəqqəti idxal, sərbəst zona, sərbəst dövriyyə, müvəqqəti ixrac və s.)

Sorğu əsasında nəzarət tədbirləri ilə bağlı yardım

Bir Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsinin sorğusuna əsasən, digər Razılığa gələn Tərəfin Gömrük İdarəsi, həmin Gömrük İdarəsinə aşağıdakılar barədə məlumat verir:

(a) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin gömrük orqanlarına təqdim edilmiş yük gömrük bəyannaməsinə kömək olan rəsmi sənədlərin həqiqiliyi;

(b) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə idxal olunmuş malların digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisindən qanuni yolla ixrac olunması;

(s) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisindən ixrac olunmuş malların digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə qanuni yolla idxal olunması.

Sorğu əsasında müşahidə ilə bağlı yardım

Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz səlahiyyət və imkanları çərçivəsində aşağıdakılar üzərində müəyyən müddət ərzində xüsusi müşahidə təşkil edir:

- sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində **Gömrük** hüquqpozmalarında peşəkar və ya adətkar surətdə iştirak etməsi əsaslı olaraq şübhəli hesab edilən xüsusi şəxslərin hərəkəti, xüsusilə də onun öz ərazisinə daxil olması və onu tərk etməsi;
- sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin məlumatına görə həmin Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə və ya onun ərazisindən mühüm qeyri-qanuni dövriyyəsinə səbəb ola bilən xüsusi malların keçirilməsi;
- sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə qeyri-qanuni idxal üçün istifadə olunmasını ehtimal etməyə əsas verən malların saxlanılması üçün xüsusi yerlər;
- sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində **Gömrük** hüquqpozmasının törədilməsində istifadə olunmasına ehtimal etməyə əsaslı olan xüsusi daşıma vasitələri, gəmilər, təyyarələr və ya digər nəqliyyat vasitələri, və sonra sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinə hesabat verir.

Əlavə V

Sorğu əsasında digər Razılığa gələn Tərəfin adından arayış və bildirişlər

- Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq, sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində təhqiq olunan hər hansı bir **Gömrük** hüquqpozması ilə bağlı sübutları əldə etmək üçün arayışlar aparır və bu hüquqpozma ilə əlaqəli olan hər hansı axtarışda olan şəxslərdən yaxud şahidlərdən və ya ekspertlərdən izahat alır və arayışın yekunlarını, həmçinin bütün sənəd və digər sübutları sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinə çatdırır.
- Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin yazılı sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn tərəfin **Gömrük** İdarəsi, öz ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq, bu Konvensiyanın əhatə dairəsinə düşən hər hansı məsələyə dair, sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin qəbul etdiyi hər hansı tədbir və qərarlarla öz ərazisində yaşayan əlaqəli şəxslərinə özü, yaxud səlahiyyətli orqanlar vasitəsilə bildiriş verir.

Əlavə VI

Gömrük vəzifəli şəxslərinin xaricdəki məhkəmə və ya tribunalların qarşısında çıxışı

Yalnız yazılı şəkildə verilmiş hər hansı bir şahidlik ifadəsi kifayət etmədikdə, bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz imkanları çərçivəsində öz vəzifəli şəxslərinə sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində **Gömrük** hüquqpozması ilə əlaqədar keçirilən məhkəmə və ya tribunalda şahid və ya ekspert qismində çıxış etmək səlahiyyətini verir. Çıxış etmək üçün sorğuda, xüsusi olaraq, vəzifəli şəxsin iştirak edəcək işi və onun səlahiyyəti göstərməlidir. Sorğunu qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin **gömrük** idarəsi məhkəmədə çıxış edən vəzifəli şəxslərə səlahiyyət verdiyi zaman, həmin vəzifəli şəxslərin şahidlik ifadələrini verməsində bütün məhdudiyyətləri bəyan edir.

Əlavə VII

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin **gömrük** vəzifəli şəxslərin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində iştirakı

- Xüsusi **Gömrük** hüquqpozması üzərində təhqiqat aparan bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi, müvafiq hesab olunduqda, sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin xüsusi təyin olunmuş vəzifəli şəxslərinə öz idarəsində olan müvafiq kitablar, jurnallar və digər sənədlər və ya informasiya vasitələrində məlumat axtarmaq, həmin sənədlərin surətini çıxarmaq və ya hüquqpozması ilə bağlı hər hansı məlumatı və ya təsnifatları əldə etmək səlahiyyətini verir.
- Yuxarıda göstərilən 1-ci bəndin müddəalarının icrasında sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin vəzifəli şəxslərinə onların təhqiqatlarının aparılmasını asanlaşdırmaq üçün bütün mümkün yardım və əməkdaşlıq təmin edilməlidir.
- Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin yazılı sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi, müvafiq hesab olunduqda, sorğu edən idarənin vəzifəli şəxslərinə sorğu edən Razılığa gələn Tərəfə aid olan **Gömrük** hüquqpozmaların təhqiqatı və ya rəsmi hesabatı ilə əlaqədar sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin ərazisində iştirak etmək səlahiyyətini verir.

Əlavə VIII

Xaricdə aparılan təhqiqatlarda iştirak

Hər iki Razılığa gələn Tərəf üçün münasib hesab olunduqda, bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin vəzifəli şəxsləri, digər Razılığa gələn Tərəfin sorğusu əsasında həmin Razılığa gələn Tərəfin ərazisində aparılan təhqiqatlarda iştirak edir.

Əlavə IX

Məlumatın toplanması

1. Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri aşağıda bundan sonra müəyyən edilən beynəlxalq əhəmiyyətli məlumatı Şuranın Baş Katibinə verir.
2. Şuranın Baş Katibi Razılığa gələn Tərəflərin ona verilən məlumatların mərkəzi sorğu kartotekasını yaradır və onu daim yeniləyir və əhəmin məlumatı **gömrük** saxtəkarlığı ilə bağlı yeni və təkrarolunan istiqamətlərə aid qısa icmallar və tədqiqatların hazırlanmasında istifadə edir. O faydasını itirmiş və ya köhnəlmiş məlumatı ləğv etmək məqsədilə kartotekanı müntəzəm olaraq nəzərdən keçirir.
3. Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri Şuranın Baş Katibinin sorğusu əsasında və həmçinin Konvensiyanın və bu Əlavənin digər müddəalarına uyğun olaraq, bu Əlavənin 2-ci bəndində adı çəkilən qısa icmalların və tədqiqatların hazırlanmasında zəruri olan əlavə məlumatlarla Baş Katibi təmin edir.
4. Şuranın Baş Katibi Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri tərəfindən təyin olunmuş xidmətlərə və ya vəzifəli şəxslərinə mərkəzi kartotekada olan xüsusi məlumatları, həmin məlumatları faydalı hesab etdiyi təqdirdə və bu Əlavənin 2-ci bəndində adı çəkilən qısa icmalları və tədqiqatları yayır.
5. Şuranın Baş Katibi sorğu əsasında Razılığa gələn Tərəfləri bu Əlavənin müddəalarına uyğun digər mövcud olan məlumatla təmin edir.
6. Şuranın Baş Katibi məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəfi öz dövrü sənədinə daxil etdiyi hər hansı məhdudluğu qəbul edir.
7. Məlumatı vermiş Razılığa gələn Tərəf məlumatın mərkəzi sorğu kartotekasından və həmin məlumatı alan Razılığa gələn Tərəflərin təsis edildiyi jurnallardan ardıcıl olaraq ləğv edilməsini və onun gələcək istifadəsinə yol verməməsini tələb etmək hüququna malikdirlər.

Hissə I. Şəxslər

Bölmə I. Qaçaqmalçılıq

8. Bu bölməyə aid olan bildirişlər aşağıdakılara dair məlumatı təqdim edir:

(a) Qaçaqmalçılıqda məhkum olunan şəxslər; və

(b) müvafiq hallarda, hətta məhkəmə işləri başa çatmadıqda, bildiriş verən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində qaçaqmalçılıqda şübhəli olan və ya qaçaqmalçılığın keçirilməsi zamanı tutulan şəxslər, bu o deməkdir ki, öz milli qanunvericiliyi üzrə belə bildirişləri verməyən qadağan olunduğuna görə Razılığa gələn Tərəflər əlaqəli şəxslərin adını və ya əlamətlərini verməkdən imtina etdikdə, onlar buna baxmayaraq, bu bölmədə sadalanan mümkün qədər çox bəndlər üzrə bildiriş verir.

Xüsusən, çatdırılacaq məlumat həbs etməklə və ya 2,000 ABŞ dolları təşkil edən ekvivalent məbləğdən artıq cərimələrlə nəticələnən və ya səbəb ola bilən hüquqpozmalarla məhdudlaşdırılır.

9. Veriləcək məlumat mümkün qədər aşağıdakıları əhatə edir.

(A) Fiziki Şəxslər

- (a) Soyadı
- (b) Adı
- (c) Qızlıq soyadı (tətbiq edildirsə)
- (d) Təxəllüsü və ya ləqəbi
- (e) Peşəsi
- (f) Ünvan (hazırkı)
- (g) Doğulduğu yer və tarix
- (h) Vətəndaşlığı/milliyəti
- (i) Yaşadığı ölkə və son 12 ayda səfər etdiyi ölkələr
- (j) Şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin növü və nömrəsi, ölkə və verildiyi tarix daxil olmaqla
- (k) Fiziki əlamətləri:
 - (1) Cins
 - (2) Boy
 - (3) Çəki
 - (4) Bədən quruluşu
 - (5) Saç
 - (6) Gözlər
 - (7) Üzün rəngi
 - (8) Fərqli əlamətləri və xüsusiyyətləri
- (l) Hüquqpozmanın qısa əlamətləri (hüquqpozmaya aid olan malların növü, miqdarı və mənşə ölkəsi, istehsalçı, yükəndərən və daşıyıcı daxil olmaqla) və onun aşkar olunmasına səbəb olan şərait
- (m) Cəzanın və/və ya çıxarılan hökmün ölçüsü və mahiyyəti
- (n) Digər qeydlər, danışılan dil və (mövcud olduqda) qeydə alınmış hər hansı öncəki ittihamlar daxil olmaqla
- (o) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla)

(B) Hüquqi şəxslər (şirkətlər)

- (a) Adı
 - (b) Ünvan
 - (c) Əleyhinə hüquqi akt tətbiq edilən firmanın əsas vəzifəli şəxslərin və ya işçilərinin adı və müvafiq hesab olduqda (A) Hissəsində, (a)-(1) bəndlərində göstərilən şəxsiyyəti təsdiq edən məlumat
 - (d) Aid olan beynəlmiləl şirkət
 - (e) Aparılan biznesin xarakteri
 - (f) Hüquqpozmanın növü
 - (g) Hüquqpozmanın xüsusiyyətləri (istehsalçı, yükəndərən və daşıyıcı daxil olmaqla) və onun aşkar olunmasına səbəb olan şərait
 - (h) Cəzanın ölçüsü
 - (i) Digər qeydlər, (mövcud olduqda) qeydə alınmış öncəki ittihamlar daxil olmaqla
 - (j) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla).
10. Ümumi qayda kimi Şuranın Baş Katibi fiziki şəxslərə aid olan məlumatı ən azı onların vətəndaşlıq/milliyət və yaşadığı ölkələrə və son 12 ayda şəxsin səfər etdiyi ölkələrə yayır.

Bölmə II. Qaçaqmalçılıqdan fərqli digər gömrük saxtakarlıqları

11. Bu bölməyə aid olan bildirişlər aşağıdakılara dair məlumatı təqdim edir:

- (a) qaçaqmalçılıqdan fərqli digər gömrük saxtakarlığında məhkum olunan şəxslər;
- (b) müvafiq hallarda, hətta məhkəmə işləri başa çatmadıqda, belə saxtakarlıqda şübhəli olan şəxslər, bu o deməkdir ki, öz milli qanunvericiliyi üzrə belə bildirişləri verməyin qadağan olunduğuna görə Razılığa gələn Tərəflər əlaqəli şəxslərin adını və ya əlamətlərini verməkdən imtina etdikdə, onlar buna baxmayaraq, bu bölmədə sadalanan mümkün qədər çox bəndlər üzrə bildiriş verir.

Xüsusən, çatdırılacaq məlumat həbs etməklə və ya 2,000 ABŞ dolları təşkil edən ekvivalent məbləğdən artıq cərimələrlə nəticələnən və ya səbəb ola bilən hüquqpozmalarla məhdudlaşdırılır.

12. Veriləcək məlumat mümkün olduğu qədər aşağıdakıları əhatə edir:

- (a) Adı (və ya şirkətin adı) və ünvan
- (b) Əleyhinə hüquqi akt tətbiq edilən şirkətin əsas vəzifəli şəxslərinin adları və şəxsiyyəti təsdiq edən məlumat
- (c) Malların növü

- (d) Mənşə ölkəsi
- (e) Aid olan beynəlmiləl şirkət
- (f) Satıcının adı və ünvanı
- (g) Yükgöndərəninin adı və ünvanı
- (h) Cəlb edilən digər tərəflərin adları və ünvanları (alış və satış agentləri, digər vasitəçi şəxs və s.)
- (i) Malların ixrac olunduğu liman(lar) və yer(lər)
- (j) Hüquqpozmanın qısa təfəsilatı və onun aşkar olunmasına səbəb olan şərait
- (k) Cəzanın ölçüsü və gəlir itkisi (əgər varsa)
- (l) Digər qeydlər, (mövcud olduqda) öncə qeydə alınmış məhkumlar daxil olmaqla
- (m) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla)

Hissə II. Qaçaqmalçılıq və digər saxtakarlıqların metodları, o cümlədən aldatma, saxtalaşdırma və dəyişdirmə ilə saxtakarlıq

13. Bu hissəyə aid olan bildirişlər mühüm beynəlxalq maraq kəsb edən hallarda qaçaqmalçılıq və digər saxtakarlıq metodları, gizlətmə, aldatma, saxtalaşdırma və ya dəyişdirmə ilə saxtakarlıq metodları barədə məlumatı təmin edir. Razılığa gələn Tərəflər qaçaqmalçılığın və digər saxtakarlığın məlum olan metodun hər bir istifadəsi barədə və həmçinin yeni, qeyri-adi və mümkün metodu barədə xəbər verir və beləliklə bu sahədə qaçaqmalçılığın hazırki istiqamətləri aşkar olunur.

14. Veriləcək məlumat mümkün qədər aşağıdakılar əhatə edir:

- (a) qaçaqmalçılıq və digər saxtakarlıqların, aldatma, saxtalaşdırma və dəyişdirmə ilə saxtakarlıq metodlarının təsviri. Əgər mövcuddursa, istifadə olunan bütün nəqliyyat vasitələrinin təsviri (növu, modeli, qeydiyyat nömrəsi və s.). Tətbiq olunduqda, beynəlxalq Konvensiya ilə təsdiq olunmuş qurğulu konteynerlərin və ya nəqliyyat vasitələrinin sertifikatı və ya qeydiyyat lövhəsi barədə məlumat və həmçinin plombların, bağlayıcı qurğuların, plomblama vasitələrinin və ya konteynerlərin və ya nəqliyyat vasitələrinin digər hissələrinin pozulması barədə məlumat
- (b) tətbiq olunduqda, gizlətmə yerinin təsviri, mümkün olduqda fotosəkil və ya eskizi daxil olmaqla
- (s) aid olan malların təsviri

(d) aldatma, saxtalaşdırma və dəyişdirmənin mahiyyəti və təsviri; aldatma, saxtalaşdırma və dəyişdirmə ilə tərtib olunmuş sənədlərin, gömrük plomblarının, qeydiyyat lövhələrinin və s. istifadəsi

(e) digər qeydlər, aşkar olunmaya səbəb olan şəraitlər daxil olmaqla

(f) məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla)

Hissə III. Qaçaqmalçılığa cəlb edilmiş gəmilər

15. Bu hissəyə aid olan bildirişlər qaçaqmalçılığa cəlb edilmiş bütün növ gəmilər barədə məlumatı təmin edir, lakin əsasən, beynəlxalq əhəmiyyətli hallarla məhdudlaşdırılır.

16. Mövcud olduqda və milli qanunvericiliyə müvafiq verilə biləcək məlumat aşağıdakıları əhatə edir:

(a) Gəminin adı və qısa təsviri (paroxod, teploxod; tonnaj, xarici görünüş və s.)

(b) Sahibin/icarəçinin adı və ünvanı

(s) Bayraq

(d) Qeydiyyat limanı və əgər fərqlidirsə, mənzil limanı

(e) Sahibinin adı və vətəndaşlığı / milliyyəti (və mümkündürsə, əsas vəzifəli şəxslər)

(f) Hüquqpozmanın mahiyyəti, müsadirə olunmuş malların təsviri daxil olmaqla

(g) Tətbiq olunduqda, gizlətmə yerinin təsviri (mümkün olduqda fotosəkil və ya eskiz) və aşkar olunmaya səbəb olmuş şəraitin təsviri

(h) Müsadirə olunmuş malların mənşə ölkəsi

(i) Birinci yükləmə limanı

(j) Son təyinat limanı

(k) (i) və (j) arasında dayanacaq limanlar

(l) Digər qeydlər (eyni gəmi, xəttə üzən gəmi, gəmiçilik idarəsi, gəminin fraxtı və ya gəmini icarəyə götürənin cəlb edildiyi qaçaqmalçılıq hallarının sayı və s.)

(m) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla).

Əlavə X

**Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin
qaçaqmalçılığına qarşı aparılan fəaliyyətə yardım**

1. Bu Əlavənin müddəaları narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin sui-istifadəsinə qarşı tədbir görmək səlahiyyətinə malik olan müxtəlif orqanların fəaliyyətinin koordinasiyası sahəsində milli səviyyədə qüvvədə olan tədbirlərin tətbiq edilməsini məhdudlaşdırmamalıdır. Onlar həm də Narkotik Vasitələr barədə 1961-ci il tarixli Vahid Konvensiyasının 1971-ci il tarixli Psixotrop Maddələr barədə Konvensiyanın müddəalarını bu Əlavəni qəbul etmiş və həmin Konvensiyalara qoşulmuş Tərəflər tərəfindən həyata keçirilməsinə maneə yox, onlara əlavə olmalıdır.

2. Bu Əlavənin narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığına dair müddəaları, müvafiq hesab olduqda və **Gömrük** İdarələrinin səlahiyyəti çərçivəsində bu cür qaçaqmalçılıqla bağlı aparılan maliyyə əməliyyatlarını da əhatə edir.

Öz təşəbbüsləri əsasında **Gömrük İdarələrinin məlumat mübadiləsi**

3. Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri, öz təşəbbüsləri əsasında və gecikdirilmədən, birbaşa maraqlı olan digər **gömrük** idarəsinə aşağıdakılara dair mövcud olan məlumatı verir:

- (a) Narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığı törədən və ya şübhə doğuran, yaxud səbəb ola bilən əməliyyatlar;
- (b) Yuxarıdakı (a) bəndində göstərilən əməliyyatlarla məşğul olması məlum olan şəxslər və ya milli qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin şəxslərə aid məlumatın verilməsinə nəzərə alaraq bu əməliyyatların aparılmasında şübhə doğuran şəxslər və belə əməliyyatlarda istifadə olunan və ya istifadə olunması şübhə doğuran yük maşınları, gəmilər, təyyarələr və digər nəqliyyat vasitələri barədə məlumat;
- (c) Narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığında istifadə olunan yeni vasitə və metodlar;
- (d) Qaçaqmalçılığın obyektı olan, narkotik vasitələr və psixotrop maddələr kimi ilk hazırlanan və ya istifadə olunan məhsullar.

Müşahidəyə aid sorğu əsasında yardım

4. Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz səlahiyyət və imkanları çərçivəsində aşağıdakılar üzərində müəyyən müddət ərzində xüsusi müşahidə təşkil edir:

- (a) Sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığında peşəkar və ya adətkar surətdə iştirak etməsi əsaslı olaraq şübhəli hesab edilən xüsusi şəxslərin hərəkəti, xüsusilə də onun öz ərazisinə daxil olması və onu tərk etməsi;
- (b) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin məlumatına görə həmin Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə və ya onun ərazisindən mühüm qeyri-qanuni dövriyyəsinə səbəb ola bilən narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin keçirilməsi;

(c) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə qeyri-qanuni idxal üçün istifadə olunmasını ehtimal etməyə əsas verən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin ehtiyatlarının saxlanması üçün xüsusi yerlər;

(d) sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığının törədilməsində istifadə olunmasına ehtimal etməyə əsaslı olan xüsusi daşıma vasitələri, gəmilər, təyyarələr və ya digər nəqliyyat vasitələri, və sonra sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinə hesabat verir.

Sorğu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin adından arayışlar

5. Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq, sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində təhqiq olunan narkotik vasitələr və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığı ilə bağlı sübutları əldə etmək üçün arayışlar aparır və bu qaçaqmalçılıqla bağlı olan hər hansı axtarışda olan şəxslərdən, yaxud şahidlərdən və ya ekspertlərdən izahat alır və arayışın yekunlarını, həmçinin bütün sənəd və digər sübutları sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinə çatdırır.

Bir Razılığa gələn Tərəfin **gömrük** vəzifəli şəxslərinin, digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində fəaliyyəti

6. Yalnız yazılı şəkildə verilmiş hər hansı bir şahidlik ifadəsi kifayət etmədikdə, bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin sorğusu əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi öz imkanları çərçivəsində öz vəzifəli şəxslərinə sorğu edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığı ilə əlaqədar keçirilən məhkəmə və ya tribunalda şahid və ya ekspert qismində çıxış etmək üçün sorğu xüsusi olaraq, vəzifəli şəxsin iştirak edəcək işi və onun səlahiyyəti göstərilməlidir. Sorğunu qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi məhkəmədə çıxış edən vəzifəli şəxslərə səlahiyyət verdiyi zaman həmin vəzifəli şəxslərin şahidlik ifadələrini verməsində bütün məhdudiyyətləri bəyan edir.

7. Bir Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin yazılı sorğusu əsasında digər Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsi, müvafiq hesab olunduqda və öz səlahiyyət və imkanları çərçivəsində, sorğu edən idarənin vəzifəli şəxslərinə sorğu edən Razılığa gələn Tərəfə aid olan narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığının təhqiqatı və ya rəsmi hesabatı ilə əlaqədar sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin ərazisində iştirak etmək səlahiyyətini verir.

8. Hər iki Razılığa gələn Tərəf üçün münasib hesab olunduqda və onların ərazilərində qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq, Razılığa gələn Tərəfin **Gömrük** İdarəsinin vəzifəli şəxsləri, digər Razılığa gələn Tərəfin sorğusu əsasında həmin Razılığa gələn Tərəfin ərazisində aparılan təhqiqatlarda iştirak edir.

Məlumatın toplanması

9. Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri beynəlxalq əhəmiyyətli olan aşağıdakı məlumatı Şuranın Baş Katibinə verirlər.

10. Şuranın Baş Katibi Razılığa gələn Tərəflərin ona verilən məlumatların mərkəzi sorğu kartotekasını yaradır və onu daim yeniləyir və həmin məlumatı narkotik vasitələrin və

psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığı ilə bağlı yeni və təkrarolunan istiqamətlərə aid qısa icmallar və tədqiqatların hazırlanmasında istifadə edir. O, faydasını itirmiş və ya köhnəlmiş məlumatı ləğv etmək məqsədilə kartotekanı müntəzəm olaraq nəzərdən keçirir.

11. Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri Şuranın Baş Katibinin sorğusu əsasında və həmçinin Konvensiyanın və bu Əlavənin digər müddəalarına uyğun olaraq, bu Əlavənin 10-cu bəndində adı çəkilən qısa icmalların və tədqiqatların hazırlanmasında zəruri olan əlavə məlumatlarla Baş Katibi təmin edir.

12. Şuranın Baş Katibi Razılığa gələn Tərəflərin **Gömrük** İdarələri tərəfindən təyin olunmuş xidmətlərə və ya vəzifəli şəxslərinə mərkəzi kartotekada olan xüsusi məlumatları, həmin məlumatları faydalı hesab etdiyi təqdirdə və bu Əlavənin 10-cu bəndində adı çəkilən qısa icmalları və tədqiqatları yayır.

13. Şuranın Baş Katibi, məlumatı çatdıran Razılığa gələn Tərəfin etiraz etmədiyi təqdirdə, mərkəzi kartotekada olan narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığına dair məlumatı, həmin məlumatları faydalı hesab etdiyi halda və bu Əlavənin 10-cu bəndində göstərilən məsələ üzrə hazırlana bilən qısa icmalları və tədqiqatları Şuranın digər üzvləri tərəfindən təyin olunmuş xidmətlərə və ya vəzifəli şəxslərə, BMT-nin səlahiyyətli orqanlarına, Beynəlxalq Kriminal Polis Təşkilatına Interpol və bu məsələdə razılaşmalar əldə edilmiş digər beynəlxalq təşkilatlara yayır.

14. Şuranın Baş Katibi sorğu əsasında bu Əlavədə göstərilən məlumatın toplanmasına uyğun olaraq, bu Əlavəni qəbul edən Razılığa gələn Tərəfləri digər mövcud olan məlumatla təmin edir.

Mərkəzi kartoteka, Hissə I: Şəxslər

15. Mərkəzi kartotekanın bu hissəsinə aid olan bildirişlər aşağıdakılar barədə məlumatı təmin edir:

(a) qaçaqmalçılıqda məhkum olunan şəxslər; və

(b) müvafiq olduqda, hətta məhkəmə işləri başa çatmadıqda, bildiriş verən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində qaçaqmalçılıqda şübhəli olan və ya qaçaqmalçılığın keçirilməsi zamanı tutulan şəxslər, bu o deməkdir ki, öz milli qanunvericiliyi üzrə belə bildirişləri verməyin qadağan olunduğuna görə Razılığa gələn Tərəflər əlaqəli şəxslərin adını və ya əlamətlərini verməkdən imtina etdikdə, onlar buna baxmayaraq, mərkəzi kartotekanın bu hissəsində sadalanan mümkün qədər çox bəndlər üzrə bildiriş verir.

16. Veriləcək məlumat mümkün qədər aşağıdakıları əhatə edir:

(a) Soyadı

(b) Adı

(c) Qızılıq soyadı (tətbiq edildirsə)

(d) Təxəllüsü və ya ləqəbi

- (e) Peşəsi
- (f) Ünvan (hazırki)
- (g) Doğulduğu yer və tarix
- (h) Vətəndaşlığı / milliyyəti
- (i) Yaşadığı ölkə və son 12 ayda səfər etdiyi ölkələr
- (j) Şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin növü və nömrəsi, ölkə və verildiyi tarix daxil olmaqla
- (k) Fiziki əlamətləri:
 - (1) Cins
 - (2) Boy
 - (3) Çəki
 - (4) Bədən quruluşu
 - (5) Saç
 - (6) Gözlər
 - (7) Üzün rəngi
 - (8) Fərqli əlamətləri və xüsusiyyətləri
- (l) Hüquqpozmanın qısa əlamətləri (hüquqpozmaya aid olan malların növü, miqdarı və mənşə ölkəsi, istehsalçı, yükəndərən və daşıyıcı daxil olmaqla) və onun aşkar olunmasına səbəb olan şərait
- (m) Cəzanın və / və ya çıxarılan hökmün ölçüsü və mahiyyəti
- (n) Digər qeydlər, danışılan dil və (mövcud olduqda) qeydə alınmış hər hansı öncəki ittihamlar daxil olmaqla
- (o) məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla)

17. Ümumi qayda kimi, Şuranın Baş Katibi mərkəzi kartotekanın I Hissəsinə aid olan məlumatı ən azı vətəndaşlıq/milliyyət və yaşadığı ölkələrə və son 12 ayda əlaqəli şəxsin səfər etdiyi ölkələrə yayır.

Mərkəzi kartoteka, Hissə II: Metodlar

18. Mərkəzi kartotekanın bu Hissəsinə aid olan bildirişlər mühüm beynəlxalq maraq kəsb edən bütün hallarda narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığının metodları, o cümlədən gizlətmə metodlarına dair məlumatları təmin edir. Razılığa gələn Tərəflər qaçaqmalçılığın məlum olan metodların hər bir istifadəsi barədə və həmçinin

yeni, qeyri-adi və ya mümkün metodu barədə xəbər verir və bununla bu sahədə mövcud istiqamətləri təyin edə bilər.

19. Veriləcək məlumat mümkün olduğu qədər aşağıdakıları əhatə edir:

- (a) Qaçaqmalçılıq metodlarının təsviri. Əgər mümkündürsə, istifadə olunan bütün nəqliyyat vasitələrinin təsviri (növu, modeli, qeydiyyat nömrəsi və s.). Tətbiq olunduqda, beynəlxalq Konvensiya ilə təsdiq olunmuş qurğulu konteynerlərin və ya nəqliyyat vasitələrinin sertifikatı və ya qeydiyyat lövhəsi barədə məlumat və həmçinin plombların, bağlayıcı qurğuların, plomblama vasitələrinin və ya konteynerlərin və ya nəqliyyat vasitələrinin digər hissələrinin pozulması barədə məlumat
- (b) Tətbiq olunduqda, gizlətmə yerinin təsviri, mümkün olduqda fotosəkli və ya eskizi daxil olmaqla
- (s) Aid olan malların təsviri
- (d) Digər qeydlər, aşkar olunmaya səbəb olan şəraitlər daxil olmaqla
- (e) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayış nömrəsi daxil olmaqla)

Mərkəzi sorğu kartotekası, Hissə III: Qaçaqmalçılıqda cəlb olunmuş gəmilər

20. Mərkəzi kartotekanın bu Hissəsinə aid olan bildirişlər narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılığına cəlb edilmiş bütün növ gəmilər barədə məlumatı təmin edir, lakin əsasən, beynəlxalq əhəmiyyətli olan hallarda məhdudlaşdırılır.

21. Mövcud olduqda və milli qanunvericiliyə müvafiq verilə biləcək məlumat aşağıdakıları əhatə edir:

- (a) Gəminin adı və qısa təsviri (paroxod, teploxod; tonnaj, xarici görünüş və s.)
- (b) Sahibin / icarəçinin adı və ünvanı
- (c) Bayraq
- (d) Qeydiyyat limanı və əgər fərqlidirsə, mənzil limanı
- (e) Sahibinin adı və vətəndaşlığı / milliyyəti (və mümkündürsə, əsas vəzifəli şəxsləri)
- (f) Hüquqpozmanın mahiyyəti, müsadirə olunmuş malların təsviri daxil olmaqla
- (g) Tətbiq olunduqda, gizlətmə yerinin təsviri (mümkün olduqda, fotosəkil və ya eskiz) və aşkar olunmaya səbəb olmuş şəraitin təsviri
- (h) Müsadirə olunmuş malların mənşə ölkəsi
- (i) Birinci yükləmə limanı

(j) Son təyinat limanı

(k) (i) və (j) arasında dayanacaq limanlar

(l) Digər qeydlər (eyni gəmi, xəttə  z n gəmi, gəminin fraxta g t r n və ya gəmini icarəyə g t r nin cəlb edildiyi qaçaqmalçılıq hallarının sayı və s.)

(m) Məlumatı təqdim edən Razılığa gələn Tərəf (arayıř nömrəsi daxil olmaqla).

Az rbaican Respublikası bu Konvensiyaya Az rbaican Respublikasının 19 fevral 2002-ci il tarixli, 267-IIQ nömrəli Qanuna əsasən qořulmuřdur («VneshExpertService»).

  VneshExpertService